

© Sílvia Poch

Un tros de pa

dossier de petites crítiques

El llibre

Temporada 22/23

Introducció a les Petites crítiques → 3

Lèxic relacionat amb l'espectacle → 5

Preguntes sobre l'espectacle → 10

Propostes de treball → 12

Més propostes de treball → 15

Introducció a les Petites crítiques

Les **Petites crítiques** són un material d'acompanyament que vol apropar la noció de la crítica teatral als infants, no per formar crítics professionals sinó perquè les eines que fa servir la crítica fomenten una actitud activa de l'espectador que ens sembla imprescindible d'incentivar. Despertar el sentit crític permet mirar d'una altra manera el món més enllà del teatre.

Ajuda a qüestionar-se les coses, a entendre la complexitat i la confrontació d'idees. També és un exercici per (re)pensar l'obra, tornar a l'experiència des de l'anàlisi fent l'acció de recordar allò viscut. Per aconseguir-ho, els dossiers de **Petites crítiques** relacionen els espectacles programats amb determinats aspectes del llenguatge escènic.

© Sílvia Poch

UN TROS DE PA

Resum de l'argument

Tinc gana! Què hi ha avui per dinar?

Hem pensat alguna vegada d'on ve el menjar que arriba a taula? Com es fa? Com es fa el pa o des d'on ve? Ens endinsem en un viatge de companyonia i solidaritat en què la farina, l'aigua i la música en directe prenen forma i vida per fer gaudir d'una experiència visual i sensitiva i donar resposta a aquestes preguntes. Sigui com sigui, per aconseguir-ho ens hem d'embrutar les mans i ficar-les a la massa, i creiem que si ho fem entre tots ens pot sortir un pa molt bo. *Un tros de pa* planteja una quedada col·lectiva per dinar amb els infants de P3, P4 i P5, pensada amb i per a LA CAIXA DEL LLIURE, la proposta educativa que des de la temporada passada circula per diferents escoles de Barcelona.

Treball amb l'espectacle

Amb els espectacles de LA CAIXA DEL LLIURE volem parlar del teatre visual i dels oficis que entren en joc amb la caixa escènica, i en aquest cas també volem reflexionar sobre la importància de poder seure a taula a menjar i tot el que això significa. Per això trobareu en aquest dossier un recull de lèxic relacionat específicament amb aquest i d'altres aspectes de l'espectacle. Hi ha també una sèrie de preguntes i propostes de treball perquè pugueu fer-ne reflexió i valoració amb l'alumnat més enllà de la primera impressió –el m'agrada/no m'agrada, i recollir-les en una proposta creativa per als infants, o per crear-vos les vostres pròpies propostes.

IDEA ORIGINAL, CREACIÓ I DIRECCIÓ

Cia. Les Pinyes

INTÈRPRETS

Marta Asamar Garcia,

Cèlia Castellano,

Noèlia Fajardo Franch

SO I MÚSICA EN DIRECTE

Judit M. Gené

COPRODUCCIÓ

Teatre Lliure i Cia. Les Pinyes

IDIOMA

En català

EDAT RECOMANADA

A partir de 3 anys

(cicle infantil)

LLOC

Montjuïc. Espai Lliure

DURADA APROXIMADA

40' sense pausa

Lèxic relacionat amb l'espectacle

Cia. Les Pinyes

Les Pinyes neix el 2019, quan tres companyes d'Interpretació de Teatre Visual de l'Institut del Teatre decideixen posar en comú els seus interessos i crear espectacles juntes. Volen treballar el teatre partint del llenguatge visual, però sempre amb interdisciplinarietat, i donant importància al moviment i a la música. Treballen sempre de manera col·lectiva i creen els espectacles des de zero. D'aquí sorgeix el seu primer espectacle familiar *La favera màgica*, que han pogut representar en diversos llocs de Catalunya durant aquestes dues últimes temporades. També han estrenat l'obra *BROSSV és BROSSA, Glassmur*, sota la direcció de Lucia del Greco, (Premi Dau al Sec). Han implementat el projecte pedagògic LA CAIXA DEL LLIURE a l'escola Marta Mata del barri del Verdum, dins el programa Pla de Barris de l'Ajuntament i el Consorci d'Educació de Barcelona: un projecte que apropa el teatre d'objectes als infants.

Caixa escènica

És l'escenari del teatre i tota la maquinària tècnica que cal per fer qualsevol espectacle, com ara barres que pugen o baixen amb focus o escenografia. Sempre és negra per poder il·luminar bé l'escena i normalment a terra té escotillons (*trampilles*) per poder fer aparicions a l'escenari des de sota.

LA CAIXA DEL LLIURE reproduceix a petita escala una caixa escènica amb tots aquests elements.

Escenografia

L'escenari o espai escènic d'entrada és un espai buit, però es pot transformar amb objectes, mobles, llums, ombres, elements físics com l'aigua, el fum... i llavors creem el que anomenem *escenografia*. I és on passa l'acció de l'obra. Aquesta escenografia pot recrear la realitat de manera reconeixible o més simbòlica i poètica. En teatre hi ha maneres molt imaginatives de representar: només amb una cadira o amb un munt de farina podem recrear l'Everest!

Espai sonor

És el conjunt de sons i músiques que acompanyen l'obra de teatre. El so pot provenir de dins de l'escena (per exemple, d'una ràdio), o de fora, i serveix per crear diferents atmosferes, tant si són realistes com més suggestives. Amb el so es poden recrear espais com ciutats, mars, boscos, tempestes... I també representar animals.

Públic

No existeix el teatre si no hi ha algú que el miri! Segons cada obra, el públic pot ser passiu (només mira) o participatiu. El públic teatral ha de ser molt puntual, estar-se en silenci i quiet (si no és que l'obra li demani de participar), aplaudir com a mínim al final i, en sortir, comentar l'obra. Abans, quan al públic no li agradava un espectacle, llançava tomàquets o altres objectes als intèrprets!

Música

La música sempre ha estat lligada al teatre, primer amb les flutes que acompanyaven el cor grec o els tambors en els teatres d'altres cultures. Des d'aleshores, moltes obres de teatre s'acompanyen amb cançons o música. La música crea el ritme d'un espectacle, desenvolupa atmosferes i acompanya emocions. Fins i tot hi ha espectacles en què text i música s'uneixen, com a l'òpera o als musicals. La música pot ser composta expressament per a la obra o pot ser una banda sonora, formada per temes o cançons preexistents. I pot ser enregistrada o interpretada en directe, com és el cas d'*Un tros de pa*, en el qual una música enregistra sons en directe, els manipula amb una taula de so i els reproduïx en el mateix moment de la representació.

Ofici

És una feina habitualment de tipus manual o artesanal que serveix per a guanyar-se la vida. S'aprèn a partir d'uns estudis però, sobretot, a partir de pràctica i amb l'experiència. Sovint també es transmet de pares a fills. Alguns oficis poden ser: lampista, sastre, fuster, escriptor, dentista, mestre, metge, conductor, mecànic, pintor, cambrer, periodista...

El forner és una persona que té l'ofici de fer pa, pastes o pastissos i vendre'ls, i normalment treballa en un forn de pa. En català també es pot dir flequer, i el forn de pa de vegades es diu fleca per la botiga. El lloc on es cuina el pa es diu obrador. L'ofici de forner i els primers forns de pa van néixer a la Grècia clàssica.

En un teatre també s'ajunten moltes feines que són oficis: fer d'actor o actriu, fer l'escenografia, construir-la, fer de tècnic de llum, so o vídeo, dissenyar i cosir els vestits, fer de músic... Tots ells es porten a la pràctica en una obra de teatre.

Pa

El pa és un aliment bàsic que forma part de la dieta tradicional d'Europa, l'Orient Mitjà, l'Índia, Amèrica i Oceania. Es prepara forneiant una massa de farina, aigua, sal i, de vegades, llevat. La farina es fa amb cereals, com ara el blat. El pa és un aliment tan important en l'alimentació humana que en moltes cultures es considera un sinònim d'alimentació, i el seu valor fa que amb ell es calculin índexs econòmics de referència. I també per això forma part de molts rituals religiosos i socials, com per exemple el *matzoh* de la pasqua jueva, el pa àzim (o *hòstia*) de l'eucaristia cristiana, i el ritual de benvinguda dels pobles eslaus. El pa es ven en als forns o fleques, que són botigues molt importants de les zones urbanes.

L'origen del pa el trobem a la prehistòria, a l'època neolítica. Els egipcis són els qui en van descobrir la fermentació, i a la Grècia clàssica ja existia l'ofici de forner.

Paisatge

Un paisatge és un tros de terra on viuen determinades persones, animals o plantes, que podem contemplar des d'un altre lloc. Els paisatges poden ser naturals o creats per les persones, és a dir, poden ser paisatges naturals o urbans. La natura no és cap paisatge: perquè es consideri un paisatge cal algú que el contempli. Per això el paisatge ha estat un tema molt habitual al món de l'art, especialment en la pintura. A Catalunya tenim paisatges molt bonics.

Teatre d'objectes

Expressió moderna que de vegades substitueix la de *teatre de titelles*, que es considera passada de moda. Inclou, a més dels titelles, l'escenografia, els objectes, les instal·lacions i les relacions entre els intèrprets i les figures.

En el teatre d'objectes, els intèrprets són substituïts per titelles o per objectes, ninots o figures que poden expressar emocions diferents i explicar històries. Sovint podem trobar-hi objectes d'ús quotidià, com ara sabates, barrets, tissors... que poden provocar efectes sorprenents i nous en el públic, ja que poden convertir-se en coses molt allunyades del seu origen i ús quotidià. També es poden fer servir elements procedents del regne vegetal, per exemple: una poma pot ser una cara, un plàtan un cocodril, el pa pot ser un ocell...

Teatre visual

És un tipus de teatre centrat en produir imatges escèniques, generalment de gran bellesa. Les imatges visuals s'apropen més a l'inconscient i, per tant, poden suggerir la dimensió inconscient profunda de l'obra. El teatre visual utilitza més metàfores i símbols i normalment hem de fer servir més la imaginació perquè el teatre visual pot expressar allò que no podem descriure en paraules!

Temps cronològic invers

El temps cronològic és el temps dels esdeveniments tal com s'esdevenen: d'alguna manera, una acció passa com a conseqüència d'una altra. Per exemple: al matí ens llevem, esmorzem, anem a l'escola, sortim al pati, dinem, tornem a casa, i així fins que ens en anem a dormir. L'obra de teatre *Un tros de pa* vol explicar com es fa el pa, però en comptes de fer-ho per ordre cronològic, ho fa en ordre invers perquè vol ser un viatge d'investigació des del moment que ens mengem el pa, per descobrir com s'elabora.

Titella

Són objectes que representen humans o animals i, per tant, objectes als quals donem vida. Poden ser de fil, de varetes, de guant, de dit... Encara que és un joc típic d'infants, els espectacles de titelles es van inventar per als adults, per explicar llegendes i contes populars.

Preguntes sobre l'espectacle

Preguntes sobre l'espectacle

- > Quins personatges o objectes has vist que les actrius creessin amb el pa?
T'imaginaves que es poguessin crear tantes coses només amb pa?
- > T'agrada el pa? Creus que és important tenir-ne? T'han vingut ganes de menjar pa mentre veies l'obra? Quan avui mengis pa per dinar, pensaràs en l'obra? Creus que les obres de teatre ens afecten?
- > Has anat alguna vegada a comprar el pa? T'has fixat en la quantitat de pans diferents que hi ha a la fleca?
- > Alguna vegada has pensat d'on venen els aliments que mengem?
Creus que és important saber-ho?
Després de veure l'obra, d'on diries que ve el pa?
- > Quins oficis coneixes? Hi ha algun ofici que t'agradaria fer de gran?
- > Has vist algun paisatge a l'obra? El pots descriure?
Com l'han creat les actrius?
- > En aquesta obra, el temps en lloc d'anar endavant va enrere.
T'ha costat entendre-ho? Quan ho has entès?
- > Si haguéssim de canviar el títol de l'obra, quin li posaries?
- > T'ha semblat original i imaginatiu l'espectacle?
Què és el que t'ha semblat més original?

Propostes de treball

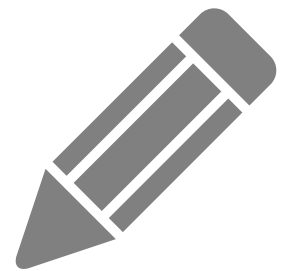
A continuació us recordem algunes imatges de l'obra.
Encercla la que t'hagi agradat més:

Compartiu perquè heu triat aquesta imatge.

Per què us ha agradat?

Què passava en aquest moment?

Encercla tres paraules que crequis que defineixen l'espectacle 'Un tros de pa'.

ORIGINAL	VISUAL	MÀGIC	CONFÚS
TRANQUIL	LLUMINÓS	ESTRANY	TRIST
LENT	AVORRIT	MISTERIÓS	LLUNYÀ
RÀPID	BONIC	DIVERTIT	IMPORTANT

Ara llista les paraules a la columna que crequis que corresponen:

m'agrada

no m'agrada

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Compareu les respostes. Heu triat les mateixes paraules? Les heu col·locades a les mateixes columnes? El teatre, cadascú el viu a la seva manera.

Tot hom pot tenir opinions diferents del mateix espectacle!

Més propostes de treball

→ Endreceu aquestes imatges en ordre cronològic:

→ Doneu pa als infants i que, amb la molla, construeixin un personatge o un objecte. Feu un paisatge entre tots! Després donem vida al paisatge fent un espai sonor. Creieu que això podria ser una escenografia o podria explicar una història?